

Sygn. akt I NO 4/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z odwołania E. J.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr (...) /2017 z dnia 20 grudnia 2017 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w L., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2017 r., poz. 520, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 7 lutego 2019 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa na posiedzeniu plenarnym w dniu 20 grudnia 2017 r. podjęła uchwałę nr (...) /2017 o:

1. przedstawieniu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w L. kandydatury Pani A. S. starszego asystenta sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w L., ogłoszonym w Monitorze Polskim z

2017 r., poz. 520,

2. nieprzedstawieniu Prezydentowi kandydatur 6 innych osób, w tym Pani E. J.

W uzasadnieniu stwierdzono, że na jedno wolne stanowisko sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w L., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2017 r., poz. 520 zgłosiło się ośmioro kandydatów, przy czym jeden z kandydatów zrezygnował z kandydowania.

W dalszej części uzasadnienia wyjaśniono, że na posiedzeniu w dniu 20 grudnia 2017 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa zapoznał się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, przeanalizował je, omówił wszystkie kandydatury, odbył naradę i uznał, że materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Podczas głosowania członkowie zespołu (3 osoby) oddali 3 głosy „za” na kandydaturę Pani A. S., jeden z kandydatów otrzymał 3 głosy „przeciw”, zaś pozostali, w tym E. J., otrzymali 3 głosy „wstrzymujące się”. Zespół rekomendował Krajowej Radzie Sądownictwa kandydaturę A. S. W uzasadnieniu stanowiska zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa podkreślił, że Pani A. S. zdobyła duże doświadczenie zawodowe, jej praca i kwalifikacje zostały ocenione jako bardzo dobre, uzyskała również bardzo dobrą ocenę Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L., a Zgromadzenie Ogólne Sędziów Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w L. udzielił jej najwyższego poparcia.

W dalszej części uzasadnienia uchwały wskazano, że Pani A. S. ukończyła studia prawnicze z wynikiem bardzo dobrym a także studia z zakresu politologii również z oceną bardzo dobrą. W 2002 r. złożyła egzamin sędziowski z wynikiem dobrym. Od 2004 r. pracuje w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w L. początkowo jako asystent sędziego a od 1 czerwca 2011 r. jako starszy asystent sędziego. Praca i kwalifikacje kandydatki zostały ocenione przez Panią E. I. – sędzię WSA w L. Sędzia ta bardzo wysoko oceniła jakość, sprawność, terminowość i prawidłowość dokonywanych przez kandydatkę czynności. Z jej opinii wynika m.in., że Pani A. S. wyróżnia się wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej, charakteryzuje się samodzielnością i doskonałą organizacją pracy i ma wystarczające doświadczenie

do objęcia urzędu sędziego WSA. Kandydatka uzyskała bardzo dobrą ocenę Prezesa WSA w L. Kolegium WSA w L. zaopiniowało kandydaturę A. S., oddając 5 głosów „za”. Zgromadzenie Ogół Sędziów WSA w L. zaopiniowało tę kandydaturę pozytywnie głosami – 20 głosów „za”, 2 głosy „przeciw” raz 2 głosy „wstrzymujące się”.

W dniu 31 stycznia 2018 r. E. J. złożyła odwołanie od w/w uchwały obejmującej punkt 1 oraz punkt 2 w części dotyczącej nieprzedstawienia Prezydentowi RP E. J.

Skarżąca zarzuciła sprzeczność uchwały KRS z przepisami prawa materialnego i procesowego poprzez naruszenie:

- art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji przez niezastosowanie przy ocenie kandydatów na stanowisko sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego reguł i kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa;

- art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2018 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (tekst jednolity: Dz.U. 2019, poz. 84; dalej: k.r.s.) przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy, a mianowicie brak równych kryteriów ustawowych przyjętych wobec kandydatki rekomendowanej i tych samych opinii i kryteriów ustawowych z kandydaturą odwołującej się, a także zasady swobodnej oceny kandydatów, przez brak wskazania, jak przedstawiają się dane zawarte w opinii w odniesieniu do zastosowanych przez Radę kryteriów;

- art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 k.r.s. przez:

- zaniechanie oceny pracy i kwalifikacji odwołującej się,

- pominięcie w procesie nominacji na stanowisko sędziowskie oceny kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego,

- niezastosowanie ustawowych kryteriów oceny przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście kandydatów rekomendowanych, przez nieuwzględnienie przede wszystkim oceny kwalifikacji kandydatów, a w dalszej kolejności doświadczenia zawodowego, w tym doświadczenia w stosowaniu prawa.

Skarżąca wniosła o uchylenie uchwały w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania.

Wskazano, że w uzasadnieniu uchwały Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła motywy swojego rozstrzygnięcia, zgodnie z którymi o nieprzedstawieniu kandydatury odwołującej się zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w szczególności fakt, że nie spełnia łącznie kryteriów wyboru w takim stopniu, jak kandydatka przedstawiona z wnioskiem o powołanie. E. J. otrzymała dobrą ocenę kwalifikacyjną swojej pracy, a zatem niższą niż A. S. oraz uzyskała niższe niż wybrana kandydatka poparcie środowiska sędziowskiego.

W odniesieniu do kandydatury Odwołującej się Rada uwzględniła, że: w okresie od listopada 1987 r. do grudnia 1987 r. pracowała jako asystent medyczny w Państwowym Szpitalu Klinicznym nr (...) w L., w 1992 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Wydziale Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL, uzyskując stopień magistra prawa (z wynikiem bardzo dobrym), pracowała jako prawnik w Biurze Poselskim (...) (w latach 1992-1993), była pracownikiem naukowym w Katedrze Prawa Cywilnego i Procedury Cywilnej Wydziału Prawa Kanonicznego i Świeckiego KUL (w latach 1993-1996). Po odbyciu aplikacji sądowej, początkowo w okręgu Sądu Wojewódzkiego w Z., a następnie w okręgu Sądu Wojewódzkiego w L., we wrześniu 1995 r. złożyła egzamin sędziowski (z wynikiem bardzo dobrym). Z dniem 20 listopada 1995 r. została mianowana asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w P. z powierzeniem pełnienia czynności sędziowskich na okres dwóch lat. Postanowieniem Prezydenta RP z dnia 19 grudnia 1997 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w P. Z dniem 1 listopada 1999 r. została przeniesiona na własną prośbę na stanowisko sędziego SR w L. Orzekała w VIII Wydziale Gospodarczym. W okresie od października 2001 r. do marca 2003 r. oraz od października 2003 r. do grudnia 2003 r. pełniła funkcję kierownika Sekcji do spraw Upadłościowych i Układowych w tym Wydziale. W 2007 r. ukończyła studia podyplomowe w zakresie ekonomii i prawa gospodarczego zorganizowane przez SGH z wynikiem dobrym. W 2010 r. ukończyła studia podyplomowe w zakresie prawa europejskiego dla sędziów sądów powszechnych, zorganizowane przez Instytut Nauk Prawnych PAN, przy współpracy z KSSiP z wynikiem bardzo dobrym. Z dniem 1 stycznia 2011 r., w związku z utworzeniem Sądu Rejonowego w L. z siedzibą w Ś, została przeniesiona na stanowisko sędziego tego Sądu. Od 23 lutego 2012 – była delegowana do Sądu Okręgowego

w L., a od 1 lipca 2013 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego tego sądu. Orzeka w IX Wydziale Gospodarczym, przy czym od 1 stycznia 2015 r. pełni funkcję Zastępcy Przewodniczącego tego Wydziału. Prowadzi wykłady (m.in. z zakresu papierów wartościowych), była członkiem komisji egzaminacyjnej powołanej do przeprowadzenia egzaminu w celu zyskania licencji syndyka oraz komisji egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu adwokackiego, brała udział w licznych szkoleniach, jest autorem publikacji w książce „Poradnik organizacji pozarządowych”. W uchwale wskazano również, że Odwołująca się uzyskała dobrą ocenę kwalifikacyjną. Kolegium WSA zaopiniowało jej kandydaturę oddając 2 głosy „za”, 3 głosy „przeciw” a Zgromadzenie Ogólne WSA w L. oddało na kandydaturę 9 głosów „za”, 9 głosów „przeciw” przy 6 głosach „wstrzymujących się”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 44 ust. 1 k.r.s. uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem. W orzecznictwie za utrwalony należy uznać pogląd, że kognicja Sądu Najwyższego nie obejmuje badania merytorycznej trafności wyboru dokonanego przez Krajową Radę Sądownictwa, tj. Sąd Najwyższy nie bada i nie decyduje o kwalifikacjach kandydatów i o tym, który z nich powinien być przedstawiony Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu sędziego (np. wyrok Sądu Najwyższego z 6 października 2016 r., III KRS 24/16). Sąd Najwyższy sprawdza – w granicach odwołania – czy nie doszło do naruszenia przepisów postępowania lub przepisów prawa materialnego mających zastosowanie w sprawie. Takim naruszeniem prawa byłoby m.in. niezastosowanie wobec wszystkich kandydatów tych samych, przejrzystych i sprawiedliwych kryteriów selektywnych (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 6 października 2015 r., III KRS 50/15 i z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17).

Z uwagi na fakt, że to do wyłącznej kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa należy wybór kandydatów do objęcia urzędu sędziego należy uznać, że Rada ma w tym zakresie przyznaną szeroką władzę dyskrecyjną. Uznanie Rady oznacza, że w określonym stanie faktycznym kilka alternatywnych decyzji dotyczących wyboru najlepszego kandydata może być dopuszczalnych i sama okoliczność, że

zewewnętrzny obserwator (w tym Sąd Najwyższy) innego kandydata postrzegałby jako lepszego nie jest wystarczające dla stwierdzenia sprzeczności uchwały z prawem. Swoboda wyboru osób, które zostaną przedstawione Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest jednak nieograniczona; wybór kandydatów nie może być arbitralny i odrywać się od ustawowych przesłanek. Rada musi dokonać wyboru spośród kandydatów stosując przy ich ocenie te same kryteria, w sposób podlegający weryfikacji na podstawie zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji.

Odnosząc powyższe uwagi do niniejszej sprawy należy stwierdzić, że Krajowa Rada Sądownictwa w uchwale (...) /2017 w sposób staranny wyjaśniła motywy swojego wyboru. Przy podejmowaniu uchwały nie doszło do naruszenia reguł proceduralnych określonych w ustawie. Brak również podstaw do formułowania zarzutu, że Rada naruszyła art. 33 ust. 1 i 2 k.r.s. przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy. Z uzasadnienia uchwały wynika, iż wszystkie ustawowe kryteria wyboru kandydatów zostały wzięte pod uwagę. Nie znajduje potwierdzenia zarzut, że Rada stosowała niejednolite kryteria wobec poszczególnych osób. W uzasadnieniu uchwały szczegółowo opisano wszystkie istotne cechy kandydatów i skonfrontowano je z ustawowymi kryteriami.

Nie jest zasadny zarzut niewystarczającego uwzględnienia kwalifikacji w ocenie kandydatów. Wbrew wywodom odwołania należy uznać, że dokonanie oceny całościowej, przy uwzględnieniu wszystkich wskazanych w ustawie kryteriów nie jest sprzeczne z dyspozycją art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 k.r.s. (stanowisko to jest utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, np. wyrok z 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10). Ustawa wymienia kwalifikacje na pierwszym miejscu, jako cechę najważniejszą, ale nie określa wag pozwalających z matematyczną precyzją określić wpływ poszczególnych cech (właściwości) kandydata na ostateczną ocenę. Z kolei „kwalifikacje” to cecha ocenna, której nie da się wyekstrahować od innych (również nieostrych) elementów, takich jak doświadczenie zawodowe, wykształcenie, znajomość specyfiki pracy w danym sądzie (której potwierdzeniem są opinie przełożonych). Dlatego uznanie Rady jest w istocie dwuetapowe: na etapie oceny spełnienia poszczególnych kryteriów i na etapie oceny całościowej. W oparciu o przedstawione dokumenty dokonane oceny kwalifikacji kandydatów

należy uznać za dopuszczalne w granicach uznania Rady. Również łączna ocena, na którą złożyło się także wiele innych elementów (w tym opinie przełożonych i organów sądu, do którego odbywał się konkurs a także specyfika ukierunkowanego doświadczenia zawodowego kandydatki rekomendowanej) nie wykracza poza granice swobodnej oceny. Różnice między kandydatami nie były tego rodzaju, by wybór kandydatki rekomendowanej mógł być uznany za dokonany z obrazą prawa. Należy zauważyć, że odmienna droga zawodowa kandydatki rekomendowanej i Odwołującej się wyklucza proste porównanie ich kwalifikacji według łatwego schematu. Okoliczność, że oceny sędziów sądu, do którego odbywał się konkurs, miały istotny wpływ na określenie właśnie tej cechy, nie może prowadzić do wniosku, że naruszono zasady prawidłowego procedowania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 k.r.s. orzeczono jak w sentencji.